

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/99/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817209384
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817209384.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobkyne Z. X., nar. X.XX.XXXX, štátnej občianky Slovenskej republiky, trvale bytom O. XXX/XX, E. proti žalovanému Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpenému Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 18Csp/93/2017-101 zo dňa 17. augusta 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy **p o t v r d z u j e** a vo výroku I. o určení neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a vo výroku III. o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva uzavretá medzi žalobkyňou a dňa 16.09.2016 ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. 1633574940 zo dňa 16.09.2016 na riešenie sporov zo zmluvy o úvere č. 1633574940 je neplatná / výrok I. rozsudku/, určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 16.09.2016 ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. 1633574940 na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o úvere č. 1633574940 je neplatná /výrok II. rozsudku/ a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal /výrok III. rozsudku/. Na odôvodnenie tohto rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd určil neplatnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy zo dňa 16.09.2016 a dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 16.09.2016, ktoré uzatvorila so žalovaným. Žalobný návrh odôvodnila tým, že so žalovaným uzatvorila zmluvu o spotrebiteľskom úvere a v rovnaký deň aj rozhodcovskú zmluvu a dohodu o zrážkach zo mzdy. Medzi stranami ide o spotrebiteľský právny vzťah, rozhodcovská zmluva a dohoda o zrážkach zo mzdy ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere neboli individuálne dojednané a žalobkyňa nemohla ovplyvniť ich obsah. Žalobkyni neboli náležite vysvetlené dôsledky uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy a rozhodcovskej zmluvy, a preto s poukazom na § 37 Občianskeho zákonníka ide o nezrozumiteľný právny úkon, ktorý je neplatný. Okrem toho inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovskú zmluvu považovala za neprijateľnú zmluvnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka účinného v čase podpisu zmluvy. Núti ju ako spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch, ak bude vystupovať na strane žalovaného a vzdať sa tak ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, ak sa dodávateľ bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práva pred rozhodcovským súdom.

2. Súd vykonal vo veci dokazovanie, z ktorého zistil, že dňa 16.09.2016 žalobkyňa a žalovaný uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. 1633574940, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý bezúčelový úver vo výške 1.410,- eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v 96-tich mesačných splátkach po 26,96 eur. Celková čiastka, ktorú mala žalobkyňa na úvere zaplatiť bola 2.586,73 eur. V ten istý deň zmluvné strany podľa § 3 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní uzavreli spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, v ktorej sa dohodli, že sa budú snažiť o urovnanie všetkých sporov rokováním, vedeným v dobrom úmysle a v snahe vyhnúť sa súdnemu riešeniu sporov, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 1633574940, pričom súhlas so spotrebiteľskou rozhodcovskou zmluvou umožňuje, aby prípadné spory vo zmluvných vzťahov s dodávateľom rozhodoval stály rozhodcovský súd zriadený súkromným subjektom, ktorý má povolenie udelené MS SR. Dňa 16.09.2016 žalobkyňa a žalovaný uzavreli Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, v ktorej sa v čl.2 bod 2.1 dohodli, že touto dohodou sa zabezpečuje pohľadávka žalovaného voči žalobkyni vzniknutá zo zmluvy o úvere č. 1633574940, uzavretá dňa 16.09.2016. Na základe tejto dohody má žalovaný právo na výplatu zrážok zo mzdy žalobkyne v mesačnej periodicite vo výške mesačnej úhrady v sume 26,96 eur. Žalovaný je oprávnený predložiť túto dohodu platiteľovi mzdy žalobkyne, ak je dlžník v omeškaní s úhradou pohľadávky. Zo žiadosti o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy z 12.04.2017, ktorú žalovaný adresoval platiteľovi mzdy žalobkyne a to spoločnosti RIALTO s.r.o. vyplynulo, že z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalobkyňou, ktorá a so splácaním svojho záväzku dostala do omeškania žiadal žalovaný realizovať mesačné zrážky vo výške 25,27 eur a to až do úplného vysporiadania záväzku. Z výplatnej pásky žalobkyne bolo zrejmé, že prvá zrážka zo mzdy bola zamestnávateľom žalobkyne titulom Dohody o zrážkach zo mzdy z 16.09.2016 zrealizovaná v mesiaci apríl 2017 vo výške 25,27 eur.

3. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka v spojení s § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1 až 5, § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 ods. 1 zákona 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v znení účinnom od 1.1.2015. Uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. 1633574940 dňa 16.09.2016, ktorú súd považuje za spotrebiteľskú zmluvu vzhľadom k povahe účastníkov, obsahu zmluvy a vopred pripravený text zmluvy na predtlačenej formulári a preto na vzťah medzi veriteľom (žalovaný) a dlžníkom (žalobkyňa) bolo potrebné aplikovať ustanovenia tzv. spotrebiteľského práva. Žalobkyňa zároveň so zmluvou o spotrebiteľskom úvere dňa 16.09.2016 podpísala aj dohodu o zrážkach zo mzdy a rozhodcovskú zmluvu. V prvom rade sa súd zaoberal námietkou nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti uvedených právnych úkonov na strane žalobkyne. Dospel k záveru, že naliehavý právny záujem na takomto určení je na strane žalobkyne daný. V zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení novely zákona č. 279/2017 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2018 spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Navyše žalobkyňa v spore preukázala, že žalovaný svoju pohľadávku voči žalobkyni uplatňoval. Je nepochybné, že žalovaný ako veriteľ využil Dohodu o zrážkach zo mzdy na postihnutie majetku žalobkyne, pričom žalobkyňa túto dohodu považuje za neplatnú. Vyslovenie neplatnosti dohody by preto pre žalobkyňu znamenalo zmenu jej právneho postavenia. Zo žaloby nevyplýva, že by žalobkyňa chcela podať žalobu na plnenie, ako to naznačoval žalovaný. Žalobkyňa má preto na požadovanom určení, ktorým sa odstráni spornosť strán o platnosť dohody o zrážkach zo mzdy naliehavý právny záujem. Rovnako má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, keď tu existuje stav neistoty právneho postavenie žalobkyne, ktorý nemožno chrániť inak, len určovacím výrokom. Ďalej súd uviedol, že žalobkyňa podpísala so žalovaným rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorý komplexne upravuje rozhodcovské konanie, t.j. spotrebiteľský spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá vo formulárovej podobe, ktorú predkladal žalovaný žalobkyni v predtlačí, súd má za to, že nebola individuálne dojednaná, keď jej obsah žalobkyňa nemohla ovplyvniť. Dopĺňali sa iba údaje o žalobkyni, číslo, miesto a dátum uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy. Všetky ostatné údaje, vrátane určenia rozhodcovského súdu sú v zmluve vopred predtlačenej, čím spotrebiteľ stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde. Veriteľ vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve jednostranne určil, ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Vznik rozhodcovskej zmluvy pritom vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a

jeho slobodnú vôľu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie a to preukázateľne. Dlužník, ktorému je predložená typová spotrebiteľská zmluva v predtlačí, nemá vzhľadom na takúto podobu zmluvy reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Predtlačené poučenie žalobkyne v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia takejto dohody za situácie, keď sa rozhodcovská zmluva uzatvára v rovnaký deň spolu s úverovou zmluvou súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania spotrebiteľovi, ktorý v takejto situácii môže ľahko nadobudnúť dojem, že ide o tú istú úverovú zmluvu, pozostávajúcu z viacerých listín a že pokiaľ chce úver získať, musí podpísať všetky listiny, predložené veriteľom. Súd poukázal aj na § 3 ods. 5 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, z ktorého vyplýva, že uzavretím spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy nesmie byť podmienené uzavretie spotrebiteľskej zmluvy. Vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť k záveru, že by žalobkyňa mala možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasiahnuť, teda že by napr. mohla vybrať rozhodcovský súd, osobu rozhodcu, miesto rozhodcovského konania, spôsob konania a pod.. Žalovaný ako dodávateľ nadobudol voči žalobkyni ako spotrebiteľovi neprímeranú výhodu v tom, že v dopredu formulovanej zmluve určil, kto s konečnou platnosťou vzájomný spor rozhodne a vylúčil tak ochranu práv spotrebiteľa všeobecným súdom. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je potom potrebné rozhodcovskú zmluvu považovať za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy sa ako podmienka jej platnosti vyžaduje priamo zákonom č. 250/2007 Z.z.. A keďže táto podmienka nebola splnená, napadnutá rozhodcovská zmluva je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre jej rozpor so zákonom. Pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy, platná právna úprava v § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., umožňuje zabezpečiť pohľadávku veriteľa (dodávateľa) zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. Uvedený zabezpečovací prostriedok však možno použiť vtedy, ak sú zároveň (kumulatívne) splnené tri podmienky: 1. dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzavretá vo forme osobitnej listiny, 2. spotrebiteľ musí byť poučený o dôsledkoch jej uzavretia a 3. spotrebiteľ musí mať možnosť takúto dohodu odmietnuť. Na rozdiel od tvrdenia žalovaného, že dohodu o zrážkach zo mzdy nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, súd ma za to, že aj dohodu o zrážkach zo mzdy je potrebné považovať za jednu zo zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Aj keď vo všeobecnosti ide o zabezpečovací inštitút, čo však neznamená, že v kontexte konkrétnych súvislostí ju nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že napadnutá dohoda o zrážkach zo mzdy bola vyhotovená ako osobitná listina. Bola podpísaná oboma zmluvnými stranami, pričom každá z nich ju podpísala v ten istý deň, keď podpisovala aj zmluvu o úvere. Možno preto konštatovať, že prvá podmienka z troch vyššie uvedených bola splnená. Zvyšné dve podmienky vyžadujú priamu interakciu dodávateľa so spotrebiteľom pri uzatváraní dohody o zrážkach zo mzdy, kde musí byť spotrebiteľ zo strany dodávateľa podrobne poučený o tom, čo presne pre neho uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy znamená, resp. aké povinnosti mu z nej vyplývajú a zároveň mu musí byť daná možnosť odmietnuť takúto dohodu, pričom to nesmie mať vplyv na samotný hlavný záväzok, vyplývajúci zo zmluvy o úvere. Znenie napadnutej dohody o zrážkach zo mzdy navodzuje dojem, že bola osobitne dojednaná. Obsahuje vyhlásenie dlžníka, že si je vedomý, že uzavretie Dohody je dobrovoľné a tiež poučenie o tom, že dlžník má možnosť odmietnuť uzavretie tejto Dohody tým, že ju nepodpíše. Zároveň je v Dohode uvedené aj poučenie o dôsledkoch jej uzavretia. K takýmto písomným vyhláseniam však musí pristúpiť aj skutočná praktická realizácia toho, čo je v konkrétnej dohode o zrážkach zo mzdy deklarované. Súd mal za to, že žalovaný „de facto“ vnútil žalobkyni ako spotrebiteľovi na vopred predtlačenom formulári aj iný úkon, než ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu a to uzavretie úveru. Z dokazovania vyplynulo, že v skutočnosti sa tak nestalo, keď žalobkyňa nebola podrobne oboznámená s jej obsahom ani s podmienkami a dôsledkami jej podpisu, resp. jej nebola ani výslovne daná možnosť túto dohodu nepodpísať. V danom prípade žalobkyňa, ktorá mala záujem získať od žalovaného úver, musela sa podrobiť vopred určenej a sformulovanej zmluvnej podmienke bez toho, aby s ňou žalovaný túto podmienku individuálne dohodol. Nemožno konštatovať, že dohoda je individuálne dojednaná, pokiaľ dodávateľ navodí situáciu, že spotrebiteľ nemá dostatočný čas a priestor, aby sa s jej podmienkami riadne a včas oboznámil. Naopak predloží mu všetky listiny potrebné na uzatvorenie zmluvy naraz a hoci ho k podpisu nenúti, či nenavádza, snaží sa ho dostať do časovej tiesne a zároveň v ňom vyvoláva dojem, že všetko je v poriadku, ničím sa netreba podrobne zaoberať, stačí to len podpísať a dostane peniaze. Takýto postup žalovaného podľa názoru súdu svedčí skôr o tom, že sa snažil skryť dohodu o zrážkach zo mzdy medzi ostatný obsah zmluvného vzťahu, tak, aby ich žalobkyňa podpísala bez toho, aby sa ňou podrobnejšie zaoberala. Tiež žalovaný individuálne neoboznámil žalobkyňu s následkami podpisu dohody o zrážkach zo mzdy. Individuálne dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy sa ako podmienka jej platnosti vyžaduje priamo zákonom č. 250/2007 Z.z..

A keďže táto podmienka nebola splnená, napadnutá dohoda o zrážkach zo mzdy je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre jej rozpor so zákonom.

4. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/. Žalobkyňa bola v spore v celom rozsahu úspešná a mala by tak nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Keďže si náhradu trov neuplatnila a žiadne vynaložené trovy nevyplývajú ani z obsahu súdneho spisu, súd jej nárok na náhradu trov nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v rozsudku skonštatoval, že tak rozhodcovská zmluva ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy nepredstavujú samostatné právne úkony, ale zmluvné podmienky, ktoré de facto označil ako súčasť zmluvy o úvere. Žalobca sa domnieva, že predmetné konštatovanie odporuje tak skutkovému ako aj právnemu stavu. Právny úkon predstavuje prejav vôle smerujúci k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností, ktoré právo s takýmto úkonom spája. Rozhodcovské konanie rozlišuje medzi rozhodcovskou doložkou, ako zmluvnou podmienkou a rozhodcovskou zmluvou, ako samostatným právnym úkonom. Nie je preto dôvodný záver, že rozhodcovská zmluva automaticky predstavuje zmluvnú podmienku zmluvy o úvere. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako aj rozhodcovská zmluva boli uzatvorené oddelene od zmluvy o úvere na samostatných listinách. Skutočnosť, že k ich uzatvoreniu došlo v deň totožný s dňom uzatvorenia zmluvy o úvere nesvedčí neodlučiteľnosti a súčasti predmetných právnych úkonov so zmluvou o úvere. Uvedené právne úkony predstavujú zmluvy uzatvorené samostatne medzi stranami sporu. Súd prvej inštancie ďalej bez výsluchu žalobkyne či žalovaného skonštatoval pri uzatváraní týchto zmlúv žalovaný žalobkyňu dostal do časovej tiesne a vyvolával v nej dojem, že všetko je v poriadku a ničím sa netreba podrobne zaoberať a pod.. Takýto záver nevyplýva zo žiadneho dôkazu. Tu, i v ďalšom, súd uvádza absentujúci skutkový stav, nakoľko predmetom dokazovania ani nebolo zisťovanie spôsobu uzatvárania jednotlivých dokumentov. V písomných podaniach strany sporu nenamietli prejavenie konsenzu s uzatvorením zmluvy o úvere. K dohode o zrážkach zo mzdy žalobkyňa použila štandardnú argumentáciu o tom, ako zrážky zo mzdy môžu obísť dôležitý únijný prvok práva - súdnu kontrolu a sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Pri rozhodcovskej zmluve žalobkyňa tvrdila, že jej bola nanútená a vďaka nej stratila možnosť obrátiť sa na civilný súd. Predmetné tvrdenia žalobkyne nijako neosvedčili pravdivosť skutkového stavu v tom, že by nemala možnosť uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy odmietnuť alebo že by v čase jej uzatvorenia neurobila konsenzus potrebný pre jej vznik. Uvedené potvrdzuje napríklad aj § 3 ods. 3 zákona o rozhodcovskom spotrebiteľskom konaní, podľa ktorého spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobmedzuje právo spotrebiteľa obrátiť sa na súd. Spotrebiteľ sa napriek uzavretej spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve môže domáhať svojho práva podaním žaloby na súd a dodávateľ ani jeho právny nástupca sa nemôžu účinne dovolávať nedostatku právomoci súdu podľa osobitného predpisu. Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval neplatnosť rozhodcovskej zmluvy z dôvodu, bola uzatvorená v deň uzatvorenia zmluvy o úvere na predtlačenom formulári a pre súd nebolo dostatočným poučenie uvedené v texte rozhodcovskej zmluvy, pričom ďalej skonštatoval, že žalobkyňa nemala možnosť ju odmietnuť. Žalovaný v konaní ako dôkaz predložil formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Na predmetný dôkaz upozornil vo vyjadrení k žalobe zo dňa 14.11.2017 ako aj vo Vyjadrení zo dňa 18.06.2018. Skutočnosť, že žalobkyňa daný formulár prevzala, potvrdzuje tak jej podpis na formuláre ako aj podpis na zozname prevzatých dokumentov, ktorý bol súdu taktiež predložený ako dôkaz zo strany žalovaného. Predmetný formulár pritom v časti 3 písm. D konštatuje, resp. nekonštatuje povinnosť uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu ako podmienku pre uzatvorenie zmluvy o úvere. Taktiež v časti 2 písm. G formulára nie je uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy uvedené ani ako vyžadovaná záruka. Priemerne uvedomelý spotrebiteľ, akým žalobkyňa bezpochyby je, je spôsobilý sám a individuálne vyhodnotiť mu predkladanú dokumentáciu na zváženie, či daný právny úkon uzatvorí alebo neuzatvorí. Žiaden dôkaz predložený v konaní nepotvrdil, že by žalobkyňa bola nútená do uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy. Pri posúdení rozhodcovskej zmluvy tak možno dospieť k záveru, že žiadna zo zákonných podmienok jej platnosti nebola nesplnená. Rozhodcovská zmluva bola preukázateľne uzatvorená v písomnej podobe na samostatnej od zmluvy o úvere oddelenej listine, pričom neobsahuje žiadne ustanovenia netýkajúce sa priamo rozhodcovského konania. Preukázateľne obsahuje náležitosti podľa § 3 ods. 3 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Zákon ukladá, aby rozhodcovská zmluva obsahovala poučenie, ktorého text je priamo upravený v uvedenom zákone. Súd však vo svojom rozsudku skonštatoval, že takéto poučenie je nedostatočné. Ak však žalovaný postupoval v zmysle litery zákona, rešpektoval zákon a citoval zákonom určené a nariadené poučenie, námietka súdu o nedostatočnosti nie je dôvodná. Pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy, žalobkyňa

v konaní tvrdila neprijateľnosť uzatvorenej dohody ale nevyjadrila sa k žiadnej otázke ohľadom obsahu dohody, spôsobu jej uzatvárania a ani k tomu, ako bola o následkoch z dohody poučená. Súd automaticky, bez ďalšieho skúmania skonštatoval, že žalovaný žalobkyňu vnútil uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy a žalobkyňa nebola podobne oboznámená s obsahom ani podmienkami dohody. Na základe akého skutkového stavu však dospel súd k takémuto záveru nie je zrejmé, pretože uvedené nevyplýva zo žiadneho žalobkyňou uvedeného tvrdenia ani žalovaným predloženého dôkazu. Dohoda o zrážkach zo mzdy pritom podľa žalovaného spĺňa všetky zákonom vyžadované podmienky platnosti a dovoľuje si tiež apelovať na potrebu posudzovania úkonov a postupov v danom spore s ohľadom na priemerného spotrebiteľa, z pohľadu ktorého súd prvej inštancie túto dohodu vôbec neskúmal. V tomto smere poukázal na rozsudok Európskeho súdneho dvora zo dňa 12.01.2006, sp. zn. C-361/04, vo veci Claude Ruiz - „Picasso“. Žalobkyňa ako priemerný spotrebiteľ podpísala sama, dobrovoľne a platne dohodu o zrážkach zo mzdy. Táto predstavuje dokument obsiahnutý na nie viac ako jeden a pol strane. Nejde teda o obsahovo rozsiahly dokument, ktorý by bol náročný na preštudovanie a pochopenie priemernému spotrebiteľovi. Žalobkyňa ako priemerný spotrebiteľ podpísala aj body 3.3 a 3.4 dohody o zrážkach zo mzdy, podľa ktorých: Banka a Dlužník vyhlasujú: (i) že si riadne prečítali znenie tejto Dohody, (ii) že v plnom rozsahu porozumeli jej obsahu, ktorý je pre nich dostatočne zrozumiteľný a určitý (iii) že vyjadruje ich slobodnú vôľu prostú akýchkoľvek omylov, (iv) že nebola uzatvorená ani v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok. Podľa bodu 3.4 Dohody o zrážkach zo mzdy Dlužník podpisom tejto Dohody vyhlasuje, že porozumel všetkým dôsledkom vyplývajúcim z jej uzatvorenia. Žalobkyňa tak vlastnoručne potvrdila, že bola oboznámená o následkoch Dohody o zrážkach zo mzdy a týmto porozumela. Vzhľadom na dikciu zákona tak žalovaný splnil všetky zákonné predpoklady pre platnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Nakoniec žalovaný uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, keď súd opakovane vychádzal z ním tvrdeného skutkového stavu, ktorý sa pritom neopiera o dôkazy súdneho konania a nie je zrejmé, akým spôsobom súd ku svojim záverom dospel. Bolo tak porušené právo žalovaného na spravodlivý súdny proces. Na základe všetkých uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie, prípadne aby ho zmenil sám tak, že žalobu žalobkyne zamietne.

6. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadrila.

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalovaného, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku II. o určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdiť a vo výroku I. o určení neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a vo výroku III. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a v rozsahu zrušenia vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri svojom napádanom rozhodnutí o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej stranami sporu dňa 16.09.2016 vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia o určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej stranami sporu dňa 16.09.2016, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalovaného dodáva nasledovné:

9. V prvom rade musí odvolací súd uviesť, že právne závery súdu prvej inštancie, podľa ktorých možno na dohodu o zrážkach zo mzdy ako aj na spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, ktoré strany uzatvorili v rovnaký deň ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, hľadieť ako na podmienky spotrebiteľskej zmluvy, považuje odvolací súd za správne. Nie pochyb o tom, že uvedené dve zmluvy/dohody sú samostatnými právnymi úkonmi, keď boli stranami sporu uzatvorené osobitne, na samostatných listinách, nie v rámci zmluvy o spotrebiteľskom úvere /napríklad ako súčasť všeobecných obchodných podmienok/. Napriek tomu pri ich skúmaní z hľadiska práv spotrebiteľa je potrebné vychádzať z toho, že sú neoddeliteľne spojené s hlavným záväzkovým vzťahom strán sporu, so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ich povaha je akcesorická, pretože slúžia len na zabezpečenie záväzkov spotrebiteľa s z hlavného záväzku-spotrebiteľského úveru /dohoda o zrážkach zo mzdy/, resp. na dojednanie právomoci

rozhodcovského súdu na riešenie sporov medzi veriteľom-dodávateľom a dlžníkom-spotrebiteľom vyplývajúcich z hlavného záväzku-spotrebiteľského úveru. Nie sú teda ničím iným len ďalšími zmluvnými podmienkami spotrebiteľského úveru, hoci sú formálne samostatnými právnymi úkonmi. Opačný výklad by viedol k tomu, že súd by bol oprávnený posudzovať prijateľnosť, resp. neprijateľnosť dohody o zrážkach zo mzdy a rozhodcovskej zmluvy len ak by boli výslovne dojednané ako podmienky priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere /či inej spotrebiteľskej zmluve/ a ich súdnej kontrole by sa tak dodávateľ ľahko vyhol tým, že takéto podmienky formálne „osamostatní“, vytvorí z nich samostatné právne úkony. Takýto výklad je z hľadiska ochrany práv spotrebiteľa celkom neprijateľný.

10. K samotnej dohode o zrážkach zo mzdy odvolací súd uvádza, že podľa § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

11. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa neumožňuje pochybnosti o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je prípustná aj v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Pre jej použitie súladné so zákonom postačuje naplnenie podmienok citovaného ustanovenia § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa, teda že je uzavretá vo forme osobitnej listiny a že spotrebiteľ bol zároveň pri jej uzatváraní poučený o dôsledkoch jej uzavretia ako aj o možnosti odmietnuť jej uzavretie.

12. Po preskúmaní veci sa odvolací súd zhoduje so záverom súdu prvej inštancie, že v danej veci nebolo preukázané splnenie všetkých uvedených zákonných podmienok pre platné uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy medzi žalobkyňou ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom. V konaní totiž žalovaný ako dodávateľ nepreukázal, že žalobkyňu ako spotrebiteľa poučil o dôsledkoch jej uzavretia ako aj o možnosti odmietnuť jej uzavretie. Je pravdou, že žalobkyňa v dohode podpísal čl. 3.4 podľa ktorého vyhlasuje, že porozumela všetkým dôsledkom vyplývajúcim z uzatvorenia dohody, ale toto vyhlásenie je predtlačené vo formulárovej dohode predpripravenej samotným žalovaným ako dodávateľom. Zo samotného obsahu dohody potom nie je ani zrejmé, že by poučenie o následkoch uzatvorenia dohody bolo pre žalobkyňu ako spotrebiteľa dostatočné. Nie je tu poučená o tom, že zrážky sa budú vykonávať len na základe žiadosti dodávateľa a podľa jeho vyčíslenia dlhu žalobkyne, bez ingerencie súdu v podobe akéhokoľvek odobrenia, judikovania dlhu žalobkyne, ktorý bude dodávateľ požadovať vymôcť zrážkami z jej mzdy. Rovnako tu žalobkyňa nie je poučená o tom, že dohodu môže odmietnuť uzatvoriť, a aké by to malo následky na samotný spotrebiteľský úver. Okrem toho sama žalobkyňa v podanej žalobe uviedla, že žalovaný jej náležite nevysvetlil dôsledky uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy a žalovaný toto jej skutkové tvrdenie v priebehu sporu nijako výslovne nepoprel, len opakovanie v písomných podaniach poukázal na to, že žalobkyňa v dohode vyhlásila, že porozumela následkom vyplývajúcim z jej uzatvorenia. Uvedené žalobné tvrdenia žalobkyne sú skutkovými tvrdeniami strany sporu, ktoré protistrana-žalovaný výslovne nepoprela a preto sa podľa § 151 ods. 1 CSP považujú za nesporné. Súd prvej inštancie preto dôvodne z týchto skutkových tvrdení žalobkyne pri svojom rozhodovaní vychádzal a správne potom dospel k záveru, že v tomto konkrétnom prípade nebola pri kontraktácii dohody o zrážkach zo mzdy medzi žalobkyňou ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom dodržaná poučovacia povinnosť dodávateľa-žalovaného. Dôsledkom takéhoto konania dodávateľa je neplatnosť uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, tak ako to bolo aj v tomto prípade.

13. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny.

14. Pokiaľ ide o odvolaním žalovaného napadnuté rozhodnutie o určení neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, tu odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že toto rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil práva žalovaného na spravodlivý proces.

15. Súd prvej inštancie podľa odôvodnenia svojho rozhodnutia o určení neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy založil toto rozhodnutie na závere, že vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť k záveru, že by žalobkyňa mala možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasiahnuť, teda že by napr. mohla vybrať rozhodcovský súd, osobu rozhodcu, miesto rozhodcovského konania, spôsob konania a podobne, a žalovaný ako dodávateľ nadobudol voči žalobkyňi ako spotrebiteľovi neprímeranú výhodu v tom, že v dopredu formulovanej zmluve určil, kto s konečnou platnosťou vzájomný spor rozhodne a vylúčil tak ochranu práv spotrebiteľa všeobecným súdom.

16. Uvedené skutkové závery súdu prvej inštancie však nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd prvej inštancie v tomto spore vykonal ako dôkaz rozhodcovskú zmluvu predloženú žalobkyňou /č.l. 6 spisu/. Žalobkyňa však súdu prvej inštancie predložila len časť tejto rozhodcovskej zmluvy, konkrétne

prvú stranu, z ktorej nie je vôbec zrejmé, kto má byť rozhodcom v sporoch medzi ňou a žalovaným v zmysle tejto zmluvy a či teda osobu takéhoto rozhodcu určil sám žalovaný v predtlačenom formuláre rozhodcovskej zmluvy bez možnosti ovplyvnenia jeho výberu žalobkyňou. Z doposiaľ vykonaného dokazovania tak nemožno zistiť, či žalovaný ako dodávateľ nadobudol voči žalobkyni ako spotrebiteľovi neprimeranú výhodu v tom, že v dopredu formulovanej zmluve určil, kto s konečnou platnosťou vzájomný spor rozhodne. Takéto skutkové závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, a teda súd prvej inštancie vzal do úvahy pri svojom rozhodovaní skutočnosti, ktoré z vykonaného dokazovania nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo. Týmto procesným postupom súd prvej inštancie porušil práva žalovaného na spravodlivý súdny proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

17. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o určení neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy ako aj v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vyzve žalobkyňu, ktorá navrhla dôkaz spotrebiteľskou rozhodcovskou zmluvou, aby túto kompletnú predložila, tento dôkaz následne vykoná a vyvodí z neho zodpovedajúce skutkové zistenia. Tieto následne spolu s ostatnými skutkovými zisteniami, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania alebo inak vyšli najavo, po právnej strane posúdi a opätovne rozhodne o žalobe žalobkyne o určení neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, ktorú strany sporu uzatvorili. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania /§ 396 ods. 3 CSP/.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).